

Handläggare
Eva Johansson
Telefon: 08-508 288 03

Till
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
2022-04-26, p. 15

Kajstrategi för Stockholms stad

Remiss från kommunstyrelsen, Dnr KS 2022/256

Förvaltningens förslag till beslut

1. Godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Justera beslutet omedelbart.

Anna Hadenius
Förvaltningschef

Gustaf Landahl
Avdelningschef

Sammanfattning

Det är en god idé att försöka utnyttja kajernas potential att bli levande mötesplatser, tillgängliga för folkliv, restauranger och caféer. Strategin presenterar många attraktiva förslag och miljöförvaltningen har inget att erinra mot dem. En viktig aspekt innan man omsätter strategin i konkreta planer är dock att först klargöra vilka förutsättningar som krävs för att kajerna ska kunna bidra till en hållbar utveckling och stadens miljömål. Särskilt eftersom de båda fokusområdena kan innebära vissa målkonflikter.

Bakgrund

I budget för 2019 fick Stockholms Hamnar i uppdrag av kommunfullmäktige att tillsammans med berörda nämnder revidera kajstrategin från 2015 med inriktningen att öka möjligheterna till folkliv utmed kajerna. Berörda förvaltningar och bolag har mot denna bakgrund genomfört ett gemensamt utvecklingsprojekt med syfte att dels revidera och vidareutveckla nuvarande kajstrategi och dels arbeta med konkreta förbättringar utmed innerstadskajerna

under sommaren 2021. Arbetet har bedrivits i nära samverkan mellan exploateringskontoret, Stockholms Business Region, stadsbyggnadskontoret, Stockholms Hamnar och trafikkontoret. Övriga berörda förvaltningar och bolag inom Stockholms stad, där ibland miljöförvaltningen, har ingått i en särskild referensgrupp. Även ett antal externa intressenter har ingått i arbetet.

Ärendet

I detta ärende redovisas förslag till kajstrategi för Stockholms stad med fokusområden, planeringsprinciper och lokala utvecklingsmöjligheter. Strategin syftar till att skapa förutsättningar att utveckla stadens kajer till mer levande mötesplatser, tillgängliga för folkliv, restauranger och caféer. Syftet är också att samtidigt skapa fortsatt goda förutsättningar för sjöfartens behov.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Miljöförvaltningen har tagit del av kajstrategin för Stockholms stad och håller med om att kajerna bidrar mycket till stadens karaktär och härliga atmosfär. Det är en miljö i anslutning till vatten som har stor potential att vara ett attraktivt, och för Stockholm positivt utmärkande, område för människor att vistas inom.

Syftet med kajstrategin är att skapa förutsättningar för att utveckla stadens kajer till mer levande mötesplatser, tillgängliga för folkliv, restauranger och caféer. Miljöförvaltningen har inget att erinra mot detta.

Strategin är tydlig och bra, t.ex. är de vägledningarna som finns kopplat till de olika fokusområdena tydliga och konkreta. Även genomförandebeskrivningarna är upprättade på ett tydligt sätt, liksom bilagan där utvecklingspotentialen beskrivs för olika kajer.

Som en av principerna för en god planering anges att kajerna ska bidra till en hållbar utveckling. Miljöförvaltningen anser att en viktig aspekt innan man omsätter strategin i konkreta planer är att först klargöra vilka förutsättningar som krävs för att kajerna ska kunna bidra till en hållbar utveckling och stadens miljömål. Särskilt eftersom de båda fokusområdena kan innebära vissa målkonflikter. Man nämner till exempel överflyttning av gods- och persontransporter från väg till vatten för att minska trängselproblematiken och öka tillgängligheten i transportsystemet. Att minska andelen godstransporter på bil in till city skulle innebära stora miljöförbättringar med minskat buller och luftföroreningar både i city men även runt de vägar där vägtrafiken avlastas. Strategin måste då även ta hänsyn till hur gods ska hanteras (lastning, lossning, upplägg) inom kajerna. Någon form av tillfartsvägar bör finnas, inte enbart för gående och

cyklister. Detta kan vara en målkonflikt mot strategins önskemål i övrigt att om att göra kajområdena tillgängliga och trevliga.

I rapporten Hållbar insjöfart i Sverige som togs fram av VTI (Statens väg- och transportforskningsinstitut), utgivningsår 2021 anges att avsaknaden av hamnlägen i Stockholm är en brist för att utöka insjöfarten på Mälaren, men också i Saltsjön. Om målsättningen är att de inre vattenvägarna skall användas i större utsträckning till gods och persontrafik i en växande stad, så bör man avsätta större ytor till hamn eller kajplatser där man enkelt kan växla gods eller trafikslag.

Sjötrafiken befinner sig i en omställningsprocess för att öka andelen förnybar energi i driften. Planen är att den kommunala sjötrafikens fartyg ska nyttja 100 % förnybar energi till år 2030. Bryggor/kajer måste därmed underlätta och möjliggöra infrastruktur för eventuell framtida el- eller biogasdrift.

Vid de kajområden där det finns bostäder i närheten bör man dock vara uppmärksam på att även båtar kan orsaka störningar i form av buller och luftföroreningar.

Ytterligare en aspekt som bör tas i beaktning är omhändertagande av avfall inom kajområdena, t.ex. i form av flytande återvinningscentraler. Det gäller så väl avfall från tillfälliga besökare (flanörer och gästbåtar) som restaurangbåtar och övriga verksamheter, samt hamnar för fritidsbåtar. Gångstråk- och caféstråk bör utformas så att skräp inte blåser ner i vattnet och papperskorgar ska finnas tillgängliga så att människor inte frestas att slänga skräp i vattnet.

Bilagor

Bilaga 1 Kajstrategi för Stockholms stad